

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2020/21:23

SVERIGES
RIKSDAG

Fredagen den 15 januari

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi har frågan om medgivande till deltagande på distans. Jag finner så.

§ 2 Ekonomiska och finansiella frågor
Finansminister Magdalena Andersson
Återrapport från videomöte den 1 december 2020
Information och samråd inför videomöte den 19 januari 2021

Anf. 2 ORDFÖRANDEN:

Klockan är 09.15 och vi kör igång dagens EU-nämndssammanträde. God morgon och god fortsättning! Vi hälsar finansministern välkommen till dagens EU-nämndssammanträde och ber om ursäkt för att det är lite försenat.

Vi börjar med återrapport från videomöte den 1 december 2020. Finns det någonting som finansministern vill tillägga där?

Anf. 3 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag har blivit ombedd att ha lite noggrannare återrapporteringar eftersom möjligheten att läsa dem är mindre nu när alla jobbar på distans, så jag tänkte göra det.

På mötet i december kom vi överens om ändringsförslaget om administrativt samarbete vad gäller beskattning, det som vi kallar för Dac 7. Men vi diskuterade också internationella skattefrågor, och i dessa diskussioner betonade flera länder vikten av en internationell överenskommelse i fråga om beskattning av den digitala ekonomin. Man betonade alltså att den är viktig.

Några länder beklagade att en sådan överenskommelse inte hade nåtts och betonade vikten av att EU agerar om en internationell överenskommelse inte kan nås.

Några medlemsländer framhöll även behovet av att stärka mandatet för uppförandekodgruppen.

Under diskussionerna om det ekonomiska läget, förvarningsrapporten och rekommendationer om den ekonomiska politiken i euroområdet gjorde jag ett inlägg där jag påpekade att krisen har visat på vikten av att man har finanspolitiska buffertar i goda tider. Det är det som skapar möjligheten att ha ett kraftfullt försvar när det behövs utan att det skapar risker långsiktigt för den finanspolitiska stabiliteten.

Jag underströk att det är viktigt att vi därför redan nu tar steg för att vara bättre förberedda inför nästa kris, både strukturellt och i de offentliga finanserna.

Sedan kommenterade jag rekommendationen till euroområdet och det faktum att det innehöll en skrivning om digital beskattning och tydliggjorde att det är konstigt att ha en sådan skrivning i rekommendation till euroområdet eftersom digital beskattning är en fråga för samtliga medlemsstater och inte bara för euroländerna.

På eurogruppsmötet i inkluderande format, som hölls i anslutning till mötet, nåddes en överenskommelse om att gå vidare med ESM-reformen, som vi har pratat om länge. Det handlar om att underteckna det ändrade ESM-fördraget och att inleda ratificering.

En överenskommelse nåddes också om det vi har kallat för backstoppen inom bankunionen och att den ska införas 2022 i stället för 2024. Flera ministrar framhöll att stora politiska ansträngningar har gjorts för att nå den här överenskommelsen och att det är en signal om bra samarbete. Jag kan också säga att det kanske är en bra signal om att vi har

en eurogruppsordförande som kan få överenskommelser i hamn. Vi har ju en ny eurogruppsordförande, Paschal Donohoe, från Irland.

Det kommer också att vara ett eurogruppsmöte i inkluderande format i nästa vecka. På dagordningen på det mötet står diskussion om framtida relationer med USA på det monetära och finansiella området.

2020/21:23
15 januari

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Tack, finansministern, för återrapporten!

Anf. 5 JAN ERICSON (M):

Jag har en fråga om punkt 7, Internationell beskattning. Ett antal medlemsstater har kommenterat detta på mötet, bland annat med uppskattande av nya egna medel och digitala skatter. Men jag saknar den svenska ståndpunkten under denna punkt. Jag blev lite förvånad över att finansministern inte har uttalat någonting där.

Jag skulle bara vilja ha en kommentar till detta. Det kanske togs upp under andra punkter; jag har sett att det har varit uppe på flera ställen. Men det var ändå ganska tydliga uttalanden från några av medlemsstaterna.

Anf. 6 HAMPUS HAGMAN (KD):

Ordförande! Jag hade faktiskt precis samma fråga som Jan Ericson. Det är ett antal stora länder som hejar på i kommissionen om att gå vidare med digital skatt. Det är>>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<, som jag förstår det.

Var var Sverige i den här diskussionen? Varför uttalade man sig inte tydligt?

Anf. 7 HELENA BOUVENG (M):

Jag är inne på samma linje. Vi fick se i skatteutskottet i torsdags ett svar från kommissionen beträffande ställningstagande vad gäller kvalificerad majoritet i beslut om skattepolitiken, skatter, egna medel och så.

I det svaret kunde man läsa att kommissionen nästan tog för givet att det så skulle bli. Jag måste säga att inlägget var sanslöst.

Togs det upp något om detta på det här mötet?

Anf. 8 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

När man är på ett sådant här möte är det alltid lite taktik när det gäller vilka punkter man går in i. För oss var det på det här mötet viktigt att det blev tungt när vi pratade om digital beskattning för euroområdet och eurorådsrekommendationen, för det är en helt ny fråga att de i eurorådsrekommendationen tar upp någonting som faktiskt berör alla 27 på det sättet. Det är också väl känt att Sverige har starka åsikter om detta.

Jag bedömde därför att det var viktigt att det var en stor tyngd när jag gick in där. Man kan inte gå in på alla frågor, för om alla gick in på alla frågor skulle mötena bli omöjliga. Därför valde jag att inte gå in på den andra frågan, där vi pratade om digital beskattning. Där är svensk ståndpunkt väl känd, och jag har varit inne många gånger och uttryckt tydliga uppfattningar i frågan tidigare. Det var alltså ett taktiskt övervägande som vi gjorde.

Vad gäller kvalificerad majoritet var den frågan inte uppe på mötet. Den har varit uppe minst en gång i finansministerkretsen, och då kan jag säga att det var många länder som var skeptiska till idén. I den frågan är vi inte alls ensamma, utan där finns det många länder som delar vår uppfattning att det är en dålig idé.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar finansministern för återrapporten och går vidare till dagordningspunkt 1, Presentation av ordförandeskapets arbetsprogram. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Den 1 januari tog Portugal över. Om vi tittar på deras prioriteringar ser vi att den främsta kommer att vara att genomföra EU:s fleråriga budgetram och återhämtningsinstrumentet.

Det är framför allt tre program som bedöms vara särskilt relevanta för den ekonomiska återhämtningen efter covid-19. Vi är ju mitt i den nu, men så småningom ska vi återhämta oss. Det handlar om faciliteten för återhämtning och resiliens, det handlar om SURE och det handlar om Invest EU.

På skatteområdet avser ordförandelandet att bidra till att främja en rättvis och effektiv beskattning och motverka skatteflykt och skatteundandragande. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

I detta sammanhang framhålls bland annat arbetet med beskattning av den digitala ekonomin och arbetet med att revidera reglerna vad gäller offentliggörande av inkomstskatteuppgifter för vissa företag och filialer. Därutöver kommer ordförandeskapet att diskutera miljöskatter.

Som tidigare framkommit väntas kommissionen föreslå en gränsjusteringsmekanism för koldioxid och en revidering av energiskattedirektivet.

Ordförandeskapet kommer också att fortsätta genomförandet av handlingsplanen för tullunionen – detta i syfte att stärka skyddet för medborgarna och den inre marknaden.

På finansmarknadsområdet vill Portugal prioritera initiativ som syftar till att stärka den finansiella motståndskraften, bland annat införande av nya Baselstandarder. Andra prioriterade initiativ är marknaden för kryptotillgångar och att genomföra handlingsplanen för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism.

Inom ramen för arbetet med att fördjupa EMU vill man fokusera på åtgärder som syftar till att stärka bankunionen. Man fokuserar också på arbetet med en gemensam insättningsgaranti och kapitalmarknadsunionen.

Regeringen välkomnar ordförandeskapets arbetsprogram för Ekofinområdet, men det är viktigt att understryka att detta inte innebär att vi ställer oss bakom alla frågor som ordförandeskapet avser att arbeta med eller att vi tycker att det är bra idéer.

Vi redovisar sedan vår ståndpunkt till respektive initiativ inför att de behandlas i rådet.

Anf. 11 ANNIKA QARLSSON (C):

Ordförande! Tack så mycket, statsrådet, för genomgången av presentationen av ordförandeskapets arbetsprogram!

Det är intressant även kopplat till återrapporten, för det är tydligt att det finns en svensk ståndpunkt som vi står bakom allihop: Skattefrågorna är en nationell kompetens.

Jag funderar lite grann på en sak kopplat till att ordförandeskapet nu ändå markerar just denna fråga. Finns det någonting mer specifikt som finansministern bedömer att ordförandeskapet kommer att lyfta upp på skatteområdet som kan vara bekymmersamt och som inte har varit uppe till diskussion tidigare? Och har regeringen i så fall några kommentarer till det?

Anf. 12 HELENA BOUVENG (M):

Jag kan inte annat än att hålla med finansministern och Annika Qarlsson: Jag tycker att den svenska ståndpunkten är bra och att man redan nu flaggar för att man kanske inte tycker om allt det som ska komma.

Det som oroar mig lite grann är att man nu pratar mycket om rättvisa och om covid som argument och att det ska leda till effektiv beskattning och sådant. Jag hoppas verkligen att finansministern står kvar där vi alla är överens när det gäller beskattning, inte minst med tanke på återrapporten.

Anf. 13 HAMPUS HAGMAN (KD):

Ordförande! Tack, finansministern, för föredragningen!

Jag vill väl egentligen bara uppmana finansministern att vara tydlig i diskussionerna just kring digitalskatten, där vi står enade i Sverige. I många frågor kan man diskutera hur saker och ting ska utformas, skatt, undandragande och så vidare. Det får vi ta ställning till vartefter ärendena kommer.

Jag anser dock inte att det är likadant med digital skatt, utan här önskar jag att finansministern är tydlig redan i diskussionerna gentemot de andra medlemsstaterna.

Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Annika Qarlsson frågade om det kommer att komma nya skatter. Det vet jag inte. Vi får väl höra nu på tisdag, men det är inget som jag har hört hittills i alla fall. Det är möjligt att någon tjänsteman har gjort det och som i så fall vill komplettera.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Det gäller dessutom hela återhämtningspaketet och fonden för återhämtnings. Resiliens och SURE-mekanismen är saker som en del länder har drivit i många år >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Men vi är tydliga med våra ståndpunkter.

Till Hampus Hagman kan jag säga att det verkligen inte finns någon otydlighet om svensk linje här. För de stora länderna som driver den frågan är det tydligt var Sverige står. Sverige var också ett av länderna som på EU-nivå stoppade att EU skulle gå före. Det är alltså välkänt. Vi har i stället hänvisat till OECD-processen. Men en del i den överenskommelsen var att om det inte går framåt i OECD ska man titta på en europeisk lösning.

Processen i OECD löper på. Men det är en annan fråga. Det är ingen enkel väg i OECD heller. Det man har diskuterat där är komplicerat, och jag är rädd att det skulle bli administrativt betungande för företagen.

Anf. 15 HELENA BOUVENG (M):

Jag vet inte om finansministern kan spekulera i detta, men sedan Storbritannien lämnade oss har vi tappat en god vän i skattefrågorna. Och Tyskland har väl lite tvingats att närma sig Frankrike och södra Europa. Vad är finansministerns spekulering om vad som händer när Angela Merkel försvinner och Tyskland får en annan ledare?

Anf. 16 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det är svårt att sja om. Men jag saknar Storbritannien på varje möte. Det är ett stort land som var en allierad i alla frågor i princip. Det var det land av alla länder i hela EU som vi röstade mest likt. Det var ytterst ovanligt att jag och den brittiska finansministern – jag hann ju avverka en rad brittiska finansministrar – hamnade på olika ståndpunkter.

Det som vi har i stället är Hansasamarbetet, som har varit väldigt framgångsrikt. Det är de nordiskbaltiska länderna som tillsammans med Irland och Holland har ett tätt samarbete. Vi träffas regelbundet och äter middag för att diskutera igenom frågor. Det har varit ett sätt att hitta andra vägar framåt för att få genomslag för våra tankar.

När det gäller just skattefrågorna är det dock inte alltid vi landar på samma position. Däremot finns det andra länder som delar vår uppfattning.

Vad gäller vad som händer i Tyskland är det naturligtvis svårt att sja om. Vilka ståndpunkter de kommer att ha handlar också om hur nästa val i Tyskland kommer att falla ut.

Anf. 17 ERIC WESTROTH (SD):

Tack, finansministern, för föredragningen!

Jag kan inte göra annat än att försöka gjuta råg i ryggen på finansministern när det gäller just beskattningsreglerna i EU.

Jag undrar också just vilka allierade vi har när det gäller motståndet mot övergången från enhällighet till kvalificerad majoritet. Det gäller även digitalskatten. Har vi några kraftfulla allierade när det gäller de svenska ståndpunkterna där?

Anf. 18 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag ska försöka rekapitulera vilka länder det är. Det är ett tag sedan, ganska många månader sedan, vi hade mötet om kvalificerad majoritet. Kanske kan någon tjänsteman påminna mig? Jag måste erkänna att det enda jag kommer ihåg direkt är >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Men det var flera länder som delade den uppfattningen.

När det gäller digital beskattning är det ett mindre gäng som är skeptiska till det. Där finns det en större entusiasm. Det var ett tag sedan vi diskuterade det också. För att jag inte ska säga fel länder kanske någon av tjänstemännen ska nämna några.

Anf. 19 Statssekreterare MAX ELGER:

Jag skulle vilja dra i den tjänstemannaarkad som har koll på skattedelarna i det europeiska samarbetet.

2020/21:23

15 januari

Anf. 20 Departementsrådet ANNA WIDENFALK:

Vi kan tyvärr inte svara på det fullt ut så här på rak arm. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<är ett land som vi är rätt säkra på när det gäller QMV på skatteområdet. Det gäller även >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<som finansministern sa.

Vi försöker få tag på en tjänsteman som kan besvara frågan bättre. Jag ber att få återkomma.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för det.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går in på dagordningspunkt 2, Övriga frågor. Det gäller information från ordförandeskapet om aktuella lagstiftningsförslag om finansiella tjänster. Önskar finansministern kommentera det?

Anf. 22 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Nej.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Det var kort och koncist. Det uppskattar jag. Vi noterar informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 3, Handlingsplan för nödlidande lån. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 24 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här kommer kommissionen att presentera en ny strategi för att hantera nödlidande lån i spåren av covidkrisen. Det är en presentation. Sedan har man en första diskussion.

Vi har de senaste åren sett en tydlig minskning av nödlidande lån i EU:s banksektor. Den utvecklingen har nu avstannat, vilket inte är konstigt, med anledning av covid-19-krisen. Nu ser vi att andelen nödlidande lån kan öka igen.

Syftet med strategin är att säkerställa att banker kan fortsätta ge företag och hushåll den lånefinansiering de behöver. Strategin bygger till stora delar vidare på den handlingsplan som det beslutades om 2017. Målet är att förbättra andrahandsmarknadens funktionssätt på ett för låntagare säkert sätt, att fortsätta reformen av EU:s insolvens- och skuldåtervinningsregelverk och att stödja etablerande av nationella tillgångsförvaltningsföretag, det som kallas bad banks. Slutligen vill man också tydliggöra förutsättningar för eventuellt förebyggande stödåtgärder till bankerna.

Kommissionen betonar vikten av att förhandlingarna om förslaget till direktiv om hantering av köp av krediter och ianspråktagande av säkerheter slutförs, eftersom det syftar till att skapa ordning och reda på andrahandsmarknaden.

Kommissionen föreslår också åtgärder för att öka transparensen på andrahandsmarknaden och att se över riskvikterna i kapitaltäckningsregelverket för banker som köper nödlidande lån. I dag är de högre än för banker som säljer samma lån. Det är alltså samma tillgångar som värderas olika beroende på vem som äger tillgången med risk.

Kommissionen lyfter även fram möjligheterna i bankkris- och statsstödsregelverket för att ge förebyggande statligt stöd till banker. Man hänvisar till de tillfälliga statsstödsreglerna som innebär att stödåtgärder kan ges med anledning av problem kopplade till covid-19-utbrottet och är undantagna kravet på bördefördelning.

Kommissionen pekar också på de principer för etablering av tillgångsförvaltningsföretag som togs fram 2018 och föreslår ett frivilligt samarbete på EU-nivå mellan nationella tillgångsförvaltningsföretag.

Regeringen välkomnar kommissionens strategi. I det fortsatta arbetet tycker vi att fokus bör ligga på att förebygga att nödlidande lån uppstår. Men om lån blir nödlidande ska de i första hand hanteras av den privata sektorn på ett sätt som värnar den finansiella stabiliteten, konsumentskyddet och de offentliga finanserna. En viktig princip är att bankernas kapitalkrav ska reflektera den risk som de är exponerade för.

Anf. 25 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen!

Jag har egentligen bara en fråga. Den gäller riskbaserade kapitaltäckningskrav. Anser regeringen att man kan behöva höja dem för att minska risken för till exempel moral hazard?

Anf. 26 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det har vi inte tagit ställning till. Det här är en första diskussion. I dag uppfattas banker som köper ett nödlidande lån ha högre risk än den bank som säljer ett nödlidande lån. Det får bli en diskussion om det.

Generellt tycker vi att kapitalkraven ska reflektera den risk man har, vilken tillgång man än har. Och den bör vara på en väl avvägd och lämplig nivå.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Den europeiska planeringsperioden 2021 och 4 a om slutsatser om rapporten om förvarningsmekanismen 2021. Det är en diskussionspunkt.

Jag vill poängtera att det i EU-nämnden är en beslutspunkt, så att vi gör den formella processen tydlig.

Anf. 28 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Formella beslut om att godkänna de här slutsatserna och rekommendationerna väntas efter mötet genom skriftligt förfarande i rådet eller som A-punkt på kommande rådsmöte.

Både förvarningsrapporten och rekommendationerna diskuterades på decembermötet. Rapporten som inleder det årliga makroekonomiska

obalansförfarandet. Syftet är att upptäcka potentiella obalanser, och den motiverar varför ett antal medlemsstater blir föremål för fördjupad granskning av kommissionen nu under våren.

2020/21:23
15 januari

I slutsatserna om förvarningsrapporten instämmer rådet överlag med kommissionens analys av utvecklingen av obalanserna i EU. Rådet välkomnar också den fortsatta implementeringen av det makroekonomiska obalansförfarandet och betonar vikten av att granska och korrigera obalanser också i ljuset av covid-19.

Rådet framhåller också att osäkerheten när det gäller den ekonomiska utvecklingen kommer att vara ovanligt hög de kommande månaderna. Därför uppmanar rådet till ytterligare riktade och tillfälliga åtgärder för att stödja återhämtningen samtidigt som hänsyn tas till befintliga och potentiella risker på den makroekonomiska stabiliteten.

Regeringen kan ställa sig bakom rådsslutsatserna om förvarningsrapporterna på mötet och vid beslut om skriftligt förfarande i rådet eller som A-punkt på kommande rådsmöte.

Under punkt 4 b ska rekommendationer till euroområdet behandlas. När det gäller formellt godkännande av denna är det bara euroländerna som har rösträtt.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

På punkt 4 a är det två som har begärt ordet.

Anf. 30 JAN ERICSON (M):

Jag har egentligen bara en fråga. Den gäller om Sverige är bland de tolv länder som är föremål för en fördjupad granskning.

Anf. 31 CHARLOTTE QUENSEL (SD):

Ordförande! Tack, statsrådet, för informationen!

Sverigedemokraterna ställer sig inte bakom det som står i punkt 9 i rådsslutsatserna, delen som innefattar ”Next Generation EU, särskilt genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens”.

Men eftersom ministrarna, om jag har uppfattat det rätt, inte fattar formella beslut på digitala möten och ärendet kanske kommer att behandlas i riksdagen eller som en A-punkt har vi tänkt anmäla en avvikande ståndpunkt då. Jag undrar dock om vi kan anmäla en avvikande ståndpunkt redan på det här mötet.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Tack för frågan, Charlotte Quensel! Det är på det här mötet du i så fall ska anmäla en avvikande ståndpunkt. Ärendet kommer inte tillbaka.

Anf. 33 CHARLOTTE QUENSEL (SD):

Då vill jag anmäla en avvikande ståndpunkt.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Ja, jag har till och med skrivit ned det, eftersom jag antog att du skulle göra det.

Anf. 35 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Svaret är ja. Det har vi gjort så länge jag har varit finansminister i alla fall. Det är hushållens höga skuldsättning och bostadspriserna som är ständigt återkommande. Detta är anledningen till att man djupgranskar Sverige.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med avvikande ståndpunkt anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går över till punkt 4 b, men den har finansministern redan dragit.

Vi går över till dagordningspunkt 5, Genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 37 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Diskussionen väntas beröra arbetet med att utforma de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna, som medlemsstaterna ska lämna till kommissionen för att få del av stödet. Vi ska alltså inte ta ställning till förordningen för faciliteten vid mötet i nästa vecka. Här är det väl känt att det tyska ordförandeskapet efter trilogförhandlingen nådde en preliminär överenskommelse med Europaparlamentet om förordningen i december. Europaparlamentets formella godkännande väntas sedan i februari, och därefter kommer rådet att ta beslut om förordningen. Då kommer vi naturligtvis att återkomma till EU-nämnden.

Vad gäller diskussionen på det nu aktuella mötet om själva genomförandet menar regeringen att det är viktigt att insatserna från faciliteten bidrar till långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt och till den gröna och digitala omställningen genom att främja nödvändiga reformer och offentliga investeringar. Regeringen menar också att insatser från faciliteten bör främja sunda offentliga finanser, jämställdhet och nationellt ägarskap och vara i linje med Parisavtalet.

Regeringen menar vidare att det är viktigt att de nationella budgetprocesserna även fortsättningsvis respekteras. Regeringen anser att medlemsstaterna har en viktig roll i att granska de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna och att detta bör ske på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Anf. 38 CHARLOTTE QUENSEL (SD):

Ordförande! Tack, statsrådet, för informationen!

Sverigedemokraterna delar regeringens syn på vikten av att faciliteten främjar sunda och offentliga finanser och att de nationella budgetprocesserna respekteras, men eftersom regeringen har en ståndpunkt vill vi anmäla avvikande ståndpunkt för delar av förslaget.

Next Generation EU innehåller redan i dag många parametrar och stora reformprogram för att till exempel stödja sammanhållning, lindra covid-19-krisens konsekvenser och stödja grön och digital omställning. I denna kontext för den ambitiösa återhämtningsplanen anser vi att det är problematiskt att regeringen vill föra in ännu en parameter, det vill säga jämställdhet.

Det försvårar implementeringen att lägga till ytterligare parametrar än vad som ryms i de redan överenskomna ramarna för förordningen. Om alla medlemsstater inkommer med egna justeringar kommer det att bli rörigt,

och det ökar risken för att missa tänkta mål. Vi önskar att regeringen nöjer sig med det som anges i COM(2020) 408, *Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en facilitet för återhämtning och resiliens*, och inte tillför fler parametrar.

2020/21:23
15 januari

Anf. 39 JAN ERICSON (M):

Det är en stor och viktig fråga för Sverige hur detta faller ut.

Jag kan börja med att fråga finansministern om hon kan göra någon form av prognos över hur mycket pengar Sverige kommer att söka och om hon vågar sig på någon bedömning av om vi kommer att lyckas få de pengar vi söker, för det kan handla om ganska stora summor. Inte minst är jag lite nyfiken på hur finansministern rent praktiskt ser till att Sverige har insyn i hur pengarna används, så att de används till rätt saker och att man inte rundar regelverket och kanske, som sagt, kommer med nya parametrar. Även hur det är med taxonomin kommer kanske in i bilden. Kommer detta på något sätt att begränsa Sveriges möjligheter att få pengar ur fonden?

Jag tycker att det är oerhört många frågetecken kring återhämtningsfonden och hur Sverige kommer ut där. Kan finansministern utveckla detta lite mer allmänt? Det gäller som sagt både hur mycket pengar man avser att söka och hur man bedömer möjligheterna till framgång.

Anf. 40 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, finansministern, för föredragningen!

Jag har en fråga, eller kanske flera. Jag tycker att det är bra att vi söker medel ur fonden. Från Vänsterpartiets sida var vi kritiska till finansieringen och utformningen av den, men nu när Sverige lägger in så mycket pengar är det viktigt att vi söker och får tillbaka.

Min fråga gäller vad insatserna från faciliteten ska främja. Det handlar egentligen om rättsstatens principer. Finansministern sa att vi inte här ska diskutera reglerna för fonden, men jag saknar ändå rättsstatens principer i regeringens förslag till svensk ståndpunkt. Insatser från faciliteten bör ju också främja demokrati och respekt för rättsstatens principer.

Anf. 41 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Regeringen har fört in jämställdhet därför att vi bedömer att det är bra för att Europa ska kunna återhämta sig från krisen, och det skulle öka den ekonomiska tillväxten betydligt med – inte minst – ett högre kvinnligt arbetskraftsdeltagande i EU. Då skulle vi samlat kunna vara betydligt rikare än vad vi är i dag.

När det gäller fonden, Jan Ericson, har man ett särskilt kuvert, så den är fördelad på hur mycket varje land kan söka. Fördelningen utgår från en nyckel som handlar om hur stor befolkning man har, hur högt bnp per capita man har och vilken arbetslöshet man har haft från 2015 till 2019. Utifrån det har man ett kuvert som man kan söka. Det svenska kuvertet är på 35 miljarder, och vi avser att söka alla de pengarna. Vi har förslag som är behandlade av riksdagen och som vi bedömer kommer att kunna vara en grund för oss att söka dessa pengar.

Vad gäller rättsstatens principer är överenskommelsen med parlamentet att man, för att över huvud taget få ta del av pengarna, ska leva

upp till rättsstatens principer. Det är inte så att pengarna ska gynna rättsstatens principer, utan det är en förutsättning att leva upp till dem för att över huvud taget kunna få ta del av pengarna. Detta tycker jag är en bra ordning, som Sverige har jobbat hårt för.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Jag vet. Det låter bra, finansministern.

Vi har en följdfråga.

Anf. 43 JESSIKA ROSWALL (M):

Jan Ericson har lite datorproblem och blev utkastad, men när det gäller hans ena fråga, om insynen, svarade finansministern inte på den.

Anf. 44 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Ja, förlåt! Jag ber om ursäkt.

En av de saker som jag tog upp var att vi tycker att medlemsstaterna ska ha en roll i att granska planerna, och sedan kan man diskutera exakt hur det ska vara. Vi tycker dock inte att det bara ska vara kommissionen som ska godkänna planerna, utan medlemsstaterna ska ha en del i att göra det. Sedan är vi öppna för att diskutera på vilket sätt det ska vara, så länge det sker på ett bra och ändamålsenligt sätt. En sak som har diskuterats är om EFK, alltså där motsvarande min statssekreterare Max Elger sitter, skulle ha en roll i detta. Vi är öppna för att diskutera annat också, men vi tycker att det är viktigt att medlemsstaterna har en roll.

Anf. 45 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag ska försöka tolka Jan Ericsons följdfråga. Utifrån det kuvert som finansministern talar om, finns det någonting som gör att vi inte skulle kunna få ut alla delar av kuvertet? Finns det någon risk att vi inte får ut alla pengar?

Anf. 46 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det är en fråga som jag själv har ställt många gånger i tjänstemannaorganisationen. Vi vet inte exakt hur tillämpningen kommer att bli, men vi har goda förhoppningar om att vi ska kunna få ut våra pengar.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Det låter betryggande.

Anf. 48 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Efter sex och ett halvt år som finansminister vet man att oväntade saker kan dyka upp, men vår bedömning är att vi bör kunna få ut dem. Det tycks som att hur vi tolkar hur man kan använda åtgärder som vidtagits i budgeten för att få del av pengarna ligger nära hur >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<tolkar det. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Det låter som en trygg referens att förhålla sig till, finansministern.

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade

inriktning med avvikande ståndpunkt anmäld från Sverigedemokraterna.
Vi går över till dagordningspunkt 6, Övriga frågor: EIB:s investeringsenkät – investeringsgap. Det är en informationspunkt.

2020/21:23
15 januari

Anf. 50 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

EIB gör en investeringsenkät varje år, och den undersöker de 13 300 företags syn på investeringsklimatet i de länder som man är verksam i. I år läggs särskilt fokus på effekterna av covid-19-pandemin men också på investeringar inom digitalisering och klimatrelaterade åtgärder. Ungefär hälften av de tillfrågade företagen i EU uppger att de avstått från eller skjutit upp planerade investeringar det senaste året till följd av pandemin.

På klimatområdet visar enkäten däremot positiva tendenser. Bland annat har andelen företag som investerar för att förbättra energi-effektiviteten ökat från föregående år.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Tack, finansministern, för informationen!

Vi har nu fått svar från tjänstemännen angående frågan om kvalificerad majoritet på skatteområdet.

Anf. 52 Departementsrådet ANNA WIDENFALK:

Vi har alltså fått svar, och det är så att >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar den informationen.

Vi noterar också informationen från finansministern.

Vi går över till dagordningspunkt 7, Övriga frågor. Är det något som finansministern önskar ta upp där?

Anf. 54 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Nej.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Det låter bra. Då får jag önska finansministern en trevlig helg. Tack för deltagandet i sammanträdet, och lycka till vid mötet!

Anf. 56 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Tack så mycket!

§ 3 Allmänna frågor
Statsrådet Hans Dahlgren
Återrapport från videomöte den 8 december 2020
Information och samråd inför videomöte den 18 januari 2021

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Hans Dahlgren välkommen till dagens EU-nämndssammanträde.

Då, statsrådet, undrar jag om det finns någonting att säga med anledning av återrapporten från videomötet den 8 december 2020?

Anf. 58 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Herr ordförande! Nämnden har fått rapporten från mötet. Men för dem som ännu inte har haft möjlighet att ta del av den kan jag ge en kortare redogörelse för vad som präglade detta möte.

På dagordningen stod först frågan om förberedelser inför Europeiska rådets möte den 10–11 december. Där var det en förbordsrunda, som det kallas, då framför allt covid-19, klimatfrågan, säkerhetsfrågor och Turkiet behandlades.

Sedan följde en lägesrapport om förhandlingarna kring det nya avtalet mellan EU och Storbritannien. I substans var det inte något nytt som framkom vid mötet om det avtal som man sedan, som bekant, slutligen kunde komma överens om på julaftonen. Diskussionen handlade mest om att ge ett allmänt stöd till förhandlingsteamet.

Därefter gav kommissionen en översiktlig bild av hur man såg på lagstiftningsplaneringen och de två dokument som cirkulerat inför mötet – den gemensamma förklaringen om prioriterade initiativ under nästa år och gemensamma slutsatser om de politiska målen och prioriteringarna för 2020–2024.

Sedan var det en mer detaljerad information från kommissionen om den europeiska handlingsplanen för demokrati. Man betonade vikten av att gå fort framåt i detta arbete. Kommissionen lyfte bland annat i sitt inlägg fram frågan om att det är angeläget med kommunikationsstrategier under pandemins vaccinationsfas för att informera allmänheten och motverka desinformation. Dessa diskussioner kommer att fortsätta under detta år; det är jag säker på.

Till sist beklagade ordförandeskapet under övriga frågor att man ännu inte hade kunnat nå någon överenskommelse om vare sig förhandlingsramverken för Albanien och Nordmakedonien eller rådsslutsatser om utvidgningen.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Jag vill påminna ledamöterna om två saker. Det första gäller detta med kompletterande mervärde, som jag faktiskt glömde bort i morse. Jag var lite stressad då, tror jag. Det som har sagts tidigare på olika utskottsmöten behöver inte nödvändigtvis upprepas i EU-nämnden. Det andra gäller att när ni begär ordet ska ni sätta på era kameror så att vi ser er live.

Vi går vidare till dagordningspunkt 2, Presentation av det portugisiska ordförandeskapets prioriteringar. Detta är en informationspunkt.

Anf. 60 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Herr ordförande! Vid detta möte kommer alltså Portugal att presentera sina prioriteringar för den kommande ordförandeskapsperioden fram till den 30 juni. Det är en sedvanlig rutin i början av varje nytt ordförandeskap. Nämnden har kunnat ta del av detta program där prioriteringarna framgår.

I korthet handlar det först om att främja europeisk återhämtning genom grön och digital omställning. Det andra handlar om att genomföra den sociala pelaren genom att säkerställa en rättvis och inklusiv grön och digital omställning också där. Det tredje handlar om att säkra strategisk autonomi i ett Europa som är öppet till omvärlden.

Eftersom dagordningspunkten bara är en informationspunkt förutses ingen diskussion i denna fråga.

Anf. 61 JESSIKA ROSWALL (M):

Herr ordförande! Ja, detta är en informationspunkt. Men jag tänkte ändå ta tillfället i akt. Det är ändå uppenbart att Portugal riktar in sig på den sociala pelaren. Det kan vi se bland annat i prioriteringarna, i olika uttalanden och även i deras kalenderplanering. Jag ska absolut inte dra upp hela vår argumentation och varför vi hela tiden har varit kritiska och skeptiska till den sociala pelaren. Men jag måste ta tillfället i akt och erinra statsrådet om att precis det som vi varnade er för vid toppmötet i Göteborg, och som statsministern då sa inte skulle ske, nu har skett. Det blev inte bara ett erfarenhetsutbyte, utan det blev lagstiftning. Och nu ska kommissionen presentera en handlingsplan.

Förutom att vi tycker att detta är nationell kompetens har jag också flera gånger sagt att det inte har varit gynnsamt för det svenska renomméet att Sverige först självt föreslår en social pelare och sedan när förslagen kommer, till exempel när det gäller minimilöner, ägnar all kraft åt att motarbeta förslagen. Jag är säker på att det inte har gynnat Sverige. Vad säger det om Sverige?

Men detta leder mig till en fråga. När vi nu ser att portugiserna prioriterar detta – oavsett om detta är en informationspunkt på detta möte – skulle jag ändå vilja höra vad den svenska regeringen har för strategi för att arbeta med dessa frågor när det nu kommer att komma fler och fler förslag om det som vi anser vara nationell kompetens. Det kommer säkert att komma fler förslag som kommer att riskera att ytterligare urholka bland annat den svenska modellen. Men vi ser även andra ärenden. Vi har till exempel andra subsidiaritetsprövningar som pågår i riksdagen just nu.

Anf. 62 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet för föredragningen.

Detta är en informationspunkt, och vi har egentligen inte någon möjlighet att framföra några avvikande meningar här. Det stod tidigare att det eventuellt kunde bli diskussion. Nu uppfattar jag statsrådet som att det inte kommer att bli någon diskussion. Men jag instämmer i min moderata kollegas sammanställning av vad vi tycker. Det handlar om att Portugal är intresserat av minimilönerna. Det gäller därför att verkligen vara på tå. Och om Sverige får uttala sig bör statsrådet vara mycket tydlig med att vi inte vill se minimilöner och inte heller vill se till exempel en lönetransparens med lagstiftning och direktiv.

När det gäller hälsounionen har vi tidigare anmält en avvikande mening när vi har kunnat det. Det handlar om att det ingår en läkemedelsstrategi, och vi är lite oroliga för hur detta kommer att påverka vår läkemedelsindustri. Jag hörde i och för sig i socialutskottet att det hade varit mer positiva skrivningar i subsidiaritetsprövningsdelen. Men det är väldigt viktigt att vi ändå behåller nationell kompetens på området.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Det är precis som Désirée Pethrus sa, nämligen att det inte finns någon möjlighet att anmäla avvikande ståndpunkter. Men frågor kan man ställa, och statsrådet har nu fått några frågor.

Anf. 64 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Herr ordförande! När det gäller den sista delen av Désirée Pethrus inlägg vill jag definitivt svara ja. Vi vidhåller att det är nationell kompetens som ska råda på hälsoområdet. Vi har inga förslag om att ändra kompetensfördelningen. Men vi tycker naturligtvis ändå att det är en fördel om vi kan ha en samordning av olika insatser, till exempel när det gäller den aktuella pandemin.

Det sociala Europa är en prioriterad fråga för det portugisiska ordförandeskapet. Men det finns ingenting i detta program, som jag har framför mig, som säger att man ska ändra beslutsordningen inom Europeiska unionen så att det ska fattas beslut på något annat sätt eller att några kompetenser ska flyttas över på detta område.

Det är korrekt att portugiserna är intresserade av att införa lagstiftning om minimilöner, och det står också i programmet. Där kan jag säga att jag självklart kommer att fortsätta att argumentera i allmänna rådet, när det blir diskussioner om dessa frågor, mot att man inför en sådan lagstiftning. Skulle man ändå göra det måste det ske på ett sätt som inte inverkar på den svenska modellen för att bestämma löner.

Jag har tidigare i veckan haft samtal på tumanhand med den portugisiska ordföranden i allmänna rådet och har förklarat ganska utförligt för henne vad som är våra bevekelsegrunder för att vi är så starka motståndare till detta förslag. Vår strategi, för att direkt svara på Jessika Roswalls fråga, är i första hand att få bort förslaget. Nu har det lagts fram av kommissionen, och vi vet att det är många medlemsstater som vill genomföra det. Om det blir ett direktiv är det första som måste ske en rättslig granskning av det, så att vi är säkra på att den skrivning som finns i punkt 3 i artikel 1, tror jag, om att det system för att bestämma löner genom kollektivavtalsförhandlingar som man har i vissa länder inte ska påverkas. Man ska i dessa länder inte vara tvingad att införa en minimilönelagstiftning.

Vi måste vara säkra på att detta är rättsligt hållbart. Det är det som den rättsliga analysen ska gälla. Vi vill nämligen inte riskera, som bekant har hänt tidigare i historien, att EU-domstolen korrigerar en uppfattning som vi har stått för tidigare och som vi har varit tvungna att följa. Det är alltså vår strategi.

Det andra ledet i strategin är att om det inte går att få bort detta förslag från dagordningen i stället försöka utforma det på ett sådant sätt att vi har denna typ av garantier.

Till strategin hör förstås också att skapa så många bundsförvanter som möjligt. Det är ett arbete som arbetsmarknadsministern bedriver kontinuerligt.

2020/21:23
15 januari

Detta var svar på de två frågorna.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen!

Vi går vidare till dagordningspunkt 3, Framtidskonferensen. Detta är en informationspunkt.

Anf. 66 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Herr ordförande! Detta är en informationspunkt. Kommissionen, Europaparlamentet och rådet behöver enas om utformningen av denna framtidskonferens. Det ska uttryckas i en gemensam deklaration. Jag ser fram emot att få höra vad portugiserna har att säga om hur dessa diskussioner har gått. Jag befärar att vi inte kommer att få så många nyheter på måndag när mötet äger rum. Det finns ännu ingen samsyn vare sig i rådet eller i Europaparlamentet, eller mellan rådet och Europaparlamentet, om vem som ska vara ordförande för framtidskonferensen.

Jag har ett informationsmöte med konstitutionsutskottet på torsdag i nästa vecka. Skulle det komma fram någon information innan dess ska jag naturligtvis delge riksdagen den.

Men i samtalet med den portugisiska ordföranden i allmänna rådet, som jag hänvisade till i mitt förra inlägg, framkom det också att hon hade stora svårigheter att se hur man skulle komma framåt här. Det diskuterades olika modeller. Skulle man kanske ha två ordförande? Skulle man kanske överlåta åt den så kallade styrelsen under ordföranden eller ordförandena att ha en större roll att hantera konferensen eller inte? Det är inte bra att detta inte har kunnat lösas än. Jag hoppas verkligen att vi får koll på detta så småningom. Det är nämligen en viktig diskussion, inte minst i ljuset av de utmaningar som vi står inför.

Dessutom vill jag säga att det finns ett svenskt intresse här. Skulle man skjuta på denna lansering ytterligare finns det en risk, eller möjlighet, om man vill se det så, att slutfasen av denna konferens är någonting som hamnar under det svenska ordförandeskapet våren 2023. Det är ingenting som vi har eftersträvat. Vi vill inte ha någon försening just på grund av detta. Men vi måste räkna med att det kan vara en realitet så småningom.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen!

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Covid-19 – EU-samordning. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 68 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Herr ordförande! Syftet med denna diskussion, förutom att delge varandra erfarenheter från respektive land, är att förbereda en liknande diskussion som Europeiska rådets medlemmar ska ha vid en videokonferens på torsdag i nästa vecka, alltså den 21 januari.

Vi tror att diskussionen på måndag i första hand kommer att kretsa

kring fyra vaccinfrågor, framför allt hur utrollningen av vaccinen fungerar i olika länder. För det andra kommer det att handla om hur produktionskapaciteten ser ut. Vi kommer att få en rapport från kommissionen om denna del. För det tredje kommer det att handla om så kallade vaccinationsintyg. För det fjärde kommer det att handla om hur Europeiska unionen kan stödja länder utanför unionen när det gäller vaccinering.

Vi ser verkligen ett allvarligt läge med fortsatt spridning av covid-19 i många delar av världen, inklusive inom unionen. Det är verkligen viktigt att vi fortsätter att samarbeta inom EU för att motverka smittspridningen och göra vad vi kan för att mildra pandemins effekter på vårt samhälle.

Vi har haft en EU-gemensam upphandling av vaccin mot covid-19. Detta har i hög grad bidragit till medlemsländernas tillgång till vaccin och till att stötta vaccikutveckling och produktionskapacitet till förmån för alla världens länder. Det är viktigt att detta arbete kan fortgå.

För Sveriges del har fem avtal om vacciner redan tecknats genom EU:s gemensamma upphandling, och flera avtal är på gång. Det senaste vaccinet att godkännas var företaget Modernas vaccin. Det skedde den 6 januari.

Eftersom vi ännu inte vet vilket eller vilka av alla möjliga vacciner som i slutändan blir godkända har det varit viktigt att teckna sådana förhandsavtal med flera olika vaccinproducenter.

Den gemensamma starten för vaccinering i samtliga EU:s medlemsstater skedde den 27 december. Också i Sverige kom vaccineringen igång den dagen. Enligt Folkhälsomyndighetens statistik har cirka 80 000 personer vaccinerats fram till i söndags. Det är några regioner som inte finns med i den statistiken, så det verkliga antalet är säkert högre. I dagsläget är det naturligtvis ännu högre. Några länder har högre relativa siffror. Några länder har betydligt lägre relativa siffror. För svensk del ligger vi väl ungefär i mitten på skalan.

Samtidigt som vaccineringen pågår både i Sverige och i andra länder ska vi inte glömma att pandemin är en global företeelse och att det krävs global tillgång till vaccin för att vi ännu snabbare ska kunna få slut på hela pandemin, minska skadeverkningarna på världsekonomin och få stopp på viruset över huvud taget. Därför deltar vi i EU:s gemensamma arbete för att säkra vaccin och investera i flera lovande vaccinkandidater. På det sättet bidrar EU med resurser till utveckling och produktion av vacciner – vilket gynnar alla, inte bara vår egen befolkning. EU deltar också som bekant i den globala mekanismen för vaccinupphandling, Covax.

När det gäller frågan om vaccinationsintyg kommer det troligen att finnas ett behov av sådana för att underlätta resandet och öppnandet av våra samhällen och möjliggöra smidigare resande mellan länder. Hur vaccinationsintygen ska se ut och vilka gemensamma specifikationer som ska gälla är en diskussion som pågår nu inom EU och även globalt inom Världshälsoorganisationen. Det är bra, och Sverige deltar aktivt i dessa diskussioner. Det finns ännu inget konkret förslag från kommissionen att ta ställning till.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Jag tar själv ordet om det här med vaccinationsintyg. Finns det en risk att det landar i ett läge där vissa människor som inte är i prioriterade riskgrupper inte kommer att få resa om de inte får ett vaccinationsintyg

Anf. 70 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen!

Jag tycker att det är jättebra att EU prioriterar och jobbar med länder utanför unionen så att vi ser till att även fattiga länder får tillgång till vaccin. Det gäller naturligtvis även inom unionen att det är en solidarisk fördelning av vaccinet.

Jag har några frågor. Den första gäller hur det kommer sig att länder utanför EU kunde starta tidigare med vaccineringen. Till exempel kunde Storbritannien, förmodligen genom att man lämnade EU, komma igång lite tidigare. Jag undrar hur statsrådet ser på det och hur man kan se till att vi ligger i framkant när det gäller vaccinering.

En annan fråga är om ni kommer att diskutera strategierna inom medlemsländerna. Jag antar att det är olika strategier. Här i Sverige börjar man med de äldre som bor på vårdboenden och tar sedan dem som jobbar inom vården. Hur gör man i andra länder, och finns det anledning att försöka göra ungefär likadant? Det påverkar ju spridningen och även samarbetet mellan länder.

Min sista fråga gäller intygen. Det kom alldeles nyss fram att ett privat vårdföretag har utfärdat falska intyg, det vill säga att när de har gjort antikroppstest har de utfärdat falska intyg. Finns det någon risk att det kommer att ske även när det gäller vaccinationsintyg, det vill att det blir fusk med den typen av intyg i både Sverige och andra länder? Är det något ni kommer att diskutera? Jag tänker att det kan påverka om intygen kommer att gälla eller inte.

Anf. 71 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för informationen! Jag tycker att det är mycket viktigt att vi har samordning på EU-nivå om denna oerhört viktiga fråga.

I går var det en sorgens dag i Sverige, då vi passerade den fruktansvärda gränsen att så många som 10 000 i vårt land har avlidit i covid-19. Vaccinet är verkligen hoppet och ljuset i tunneln, men som EU:s hälsokommissionär slog fast häromdagen är det inte vaccinet i sig utan vaccinationen som räddar liv. Då är det oerhört centralt att den fungerar på bästa sätt, och då är den första punkten som Dahlgren nämnde här om hur vaccinationen ska rullas ut helt central.

Det är bra, tycker jag, att EU försöker sammanställa information från alla medlemsländer och följa upp hur det går i varje medlemsland så att vi kan lära av varandra och undersöka varför det går snabbare i vissa länder än i andra. Danmark till exempel har hittills kommit ungefär dubbelt så långt med sin vaccination som vi har gjort. Här behövs ledarskap på nationell nivå men också på EU-nivå.

I återrapporten tidigare nämnde Dahlgren också frågan om information. Här tycker vi från Moderaternas sida att Sverige redan borde ha på plats en nationell informationskampanj för att möta den desinformation som finns och säkerställa att så många som möjligt verkligen tar vaccinet. Vi behöver hög täckningsgrad för att kunna uppnå det vi vill med vaccinationskampanjen, nämligen att rädda liv, öppna upp vår ekonomi och återgå

till en mer normal vardag.

Tror statsrådet att de frågorna kommer att komma upp på det här mötet? Kommer också frågan upp om hur man kan säkerställa att det går så snabbt som möjligt att godkänna vaccinerna på EU-nivå?

För att svara på den föregående talarens fråga: Storbritannien kom igång snabbare på grund av att man hade ett snabbare godkännande. Jag och Moderaterna tycker att det är oerhört viktigt att vi inte genar över hörn eller slarvar igenom godkännandet av vacciner. Det är oerhört viktigt att det finns gedigna processer som skapar förtroende för vaccinationen om vi ska vara framgångsrika, men det är naturligtvis bekymmersamt att en del av processerna har dragit ut på tiden inom EU. Där undrar jag om det kommer att vara en diskussion och, om Sverige deltar i den diskussionen, vad man kan göra för att snabba på processen.

När det gäller vaccinationsintygen vill jag understryka att det är viktigt att det sker en EU-samordning där. Danmark har kommit igång med ett nationellt arbete. Det borde Sverige också göra, men jag tycker att det är jätteviktigt att det samordnas så att vi inte får 27 olika intyg utan att de får ett likvärdigt utseende – allra helst även globalt om vi kan hitta överenskommelser. Jag vill understryka vikten av att Sverige driver på och stöder ett sådant arbete.

Anf. 72 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Tack, statsrådet, för genomgången!

Ja, det är en oerhört viktig fråga för alla medlemsländer, inklusive Sverige, att vi får snabb vaccination så att vi kan få igång våra samhällen och antalet döda kan minska.

För Sverige har det förmodligen varit en fördel att EU upphandlar vaccinerna. En stor aktör har oftast en stor fördel. Samtidigt kommer det nu ganska stark kritik av fördelningen och att det går för långsamt. Vad är egentligen det stora problemet? Tyskland började till och med diskutera att man på egen hand skulle börja köpa in vaccin.

Frågan är varför det går så långsamt. I det vi fått länkar till från kansliet säger kommissionen att man upphandlat 2,3 miljarder doser, som ska räcka till alla invånare. Men varför går produktionen så långsamt? Om det är något som EU kan påverka borde det vara läge att göra det.

Det står också på kommissionens webbplats att man håller på att försöka godkänna ett nytt vaccin från Valneva, tror jag att det heter. Det stod på kommissionens ingångssida den 12 januari att man ska försöka få till 30 miljoner nya doser.

Frågan är om det behövs fler doser eller om det är produktionen av doser som är det stora problemet. I så fall behöver EU upphandla från fler företag än dem man redan tagit in från.

Slutligen detta om vaccinationsintyg eller vaccinationspass. Precis som Johan Hultberg sa har Danmark börjat ta fram förslag på olika intyg. Alla vi som vaccinerat oss tidigare vet att man oftast fick ett vaccinationsintyg när man gick och vaccinerade sig inför utrikesresor. Det borde gå att få fram.

Statsrådet Hallengren har svarat att Sverige inte har för avsikt att på egen hand ta fram någon typ av vaccinationspass. Det är oerhört viktigt att EU kommer fram med något om regeringen har bestämt sig för att sitta och vänta på EU. Här hoppas jag verkligen att statsrådet trycker på och

Anf. 73 ANNIKA QARLSSON (C):

Ordförande! Tack, statsrådet, för genomgången! Tack, kollegor, för många viktiga och kloka frågor!

Jag gjorde en liten reflektion när jag satt och lyssnade. Förra våren, när det här bröt ut och vi tvingades ändra på det mesta i livet, pratade man om att det kanske skulle kunna komma vaccin hösten 2021. Och om det skedde hösten 2021 skulle det vara rekord i att ta fram vaccin. Nu sitter vi i januari och undrar varför det inte går fortare. Det är bara en reflektion och inget att ta med sig till mötet.

Det som det också var mycket diskussion om i början var problemet när länderna stängde sina gränser och det försvårade transporter av viktigt material men också stängde ned ekonomier och försvårade företagens möjligheter att fortsätta sin verksamhet även om det då fanns förutsättningar för det.

Jag gissar att hälsan tiger still, för det finns inget nämnt om de frågorna. Jag skulle bara vilja få det bekräftat: Finns det nu regelverk och system som fungerar i de delarna, eller finns det fortfarande saker som bubblar och gör att det krävs vaksamhet för att se till att gränshandel och transporter och liknande fungerar som det behöver göra för EU-27?

Anf. 74 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Ordförande! Det är ju ganska likartade frågor, men jag börjar med ordförandens fråga om det finns risk för att de som inte vaccineras inte får samma möjligheter att resa som de som är vaccinerade.

Den situationen kan naturligtvis uppstå. Hela vitsen med vaccination och diskussionen om vaccinationsintyg är ju att det ska bli lättare att resa över gränserna om man kan visa att man är vaccinerad. Då är det klart att de som inte är vaccinerade inte får samma fördel av detta. Det är självklart. Men jag föreställer mig att samma regler som gäller i dag i många EU-länder när det gäller inresa, att man måste kunna uppvisa ett testsvar, kommer att vara kvar för dem som inte har vaccinationsintyg.

Att Storbritannien kom igång med vaccination så många dagar innan EU-länderna startade den 27 december har att göra med att man där använde det så kallade nödgodkännandet. När det gäller EU tycker jag att Johan Hultberg uttryckte det väldigt väl: Det är viktigt att inte gena över några hörn. Har vi satt upp ett regelverk för att vi ska ha ett godkännande av den europeiska läkemedelsmyndigheten innan vaccin kan börja användas brett i våra medlemsstater, då ska vi också följa det. Om vi hade gått i samma riktning och det inte hade funkat hade det ju blivit en enorm skandal, så jag tycker att vi har gjort rätt i att hålla oss till vårt eget regelverk. Det går säkert bra i Storbritannien också, men man kan inte vara lika säker på det som man är i våra länder nu när vi har fått godkännandet. Jag tycker att det har varit rätt hanterat.

Så till det här med förseningen. Jag är inte expert, men jag tror att mycket av de förseningar vi ser runt om i EU inte har att göra med att det inte finns tillräckligt många doser just nu utan beror på andra begränsningar i systemet för att vaccinera.

I Sverige har vi en väldigt lång erfarenhet. Jag tror att vi är bäst i Europa på att administrera den här typen av vaccination. Vi hade 2 miljoner människor som vaccinerades mot säsongsinfluensan i höstas utan att det gjordes något väsen av det. Här finns det resurser.

Men i till exempel Tyskland är regeln att det måste vara en läkare som vaccinerar. Det var också den ordning man hade i Frankrike i början, och där blev det en väldig diskussion när det om jag minns rätt bara var några hundra som vaccinerades första veckan.

Jag skulle tro att de förseningar som har varit i flera av våra medlemsstater i första hand beror på själva strukturen för vaccineringen; det är inte just vaccinet som ligger bakom.

Detta med desinformation är viktigt. Jag menar att vi i Sverige inte har så mycket av det, men det finns risker även här. Flera av våra myndigheter har fått i uppdrag att arbeta med informationsfrågorna, och det är mycket angeläget att detta sker.

Jag är glad över att vi har sett de senaste siffrorna, som redovisades i går, för hur vaccinationsviljan ser ut i Sverige. Det är hela 77 procent som säger att de helt säkert eller troligen kommer att ta detta vaccin, medan det bara är 4 procent som säger att de helt säkert inte kommer att göra det. Det tycker jag är ett gott tecken; jag tror att vaccinationsvanan är större i vårt land än i många andra.

Apropå vaccinationsintyg har jag kvar det gamla gula kort som man har använt på resor runt om i världen. Det finns naturligtvis alltid en risk för förfalskningar; jag tänker mig att det här gamla papperskortet skulle vara hur lätt som helst att förfalska. Det resoneras om digitala lösningar.

Detta är självklart en nationell kompetens, och vi tittar på vilka möjligheter som finns att få fram den här typen av bekräftelse på att man har vaccinerats. Men det är också mycket angeläget att vi har en europeisk samordning. Det allra bästa är förstås om vi kan ha system som fungerar både nationellt och på den europeiska nivån. Det finns säkert förfalskningsrisker, som sagt, men det gäller ju att utnyttja den teknik som står till förfogande för att se till att detta går så bra som möjligt.

Jag fortsätter med att svara på Annika Qarlstens fråga om gränserna.

Jag har fortfarande inte hört några klagomål de senaste månaderna på att det skulle vara svårt med leveranser av några varor. Det här med gröna körfält som kommissionen lanserade verkar fungera. Om det hade funnits motsvarande problem som vi hade i våras tror jag nog att vi skulle ha hört talas om det.

Jag håller med Annika Qarlstens i hennes reflektion. Vi sitter här i januari och tycker att det går långsamt med vaccinet, men det är ju helt rätt som Annika Qarlstens sa: När vi i fjol våras resonerade om detta första gången hade vi ett helt annat perspektiv. Det var ett flerårigt perspektiv, och även det ansågs vara snabbt. Jag tycker nog ändå att vi kan vara lite nöjda med att denna del har gått så pass fort som den har gjort. Det är till stor del en följd av det gemensamma europeiska samarbetet på det här området.

Johan Hultberg, och kanske ytterligare någon, tog upp Danmark. Jag tror att danskarna ligger i topp när det gäller vilken andel av befolkningen som har vaccinerats hittills. Det beror delvis på att de från dag ett bestämde sig för att de skulle använda alla doser till en första vaccinering och inte

skulle hålla undan några för att vara säkra på att man också kan ta den andra sprutan.

Några regioner i Sverige ville i början av detta vaccinationsförfarande vara säkra på att de verkligen kunde administrera också den andra sprutan och lade undan lite som ett slags reserv. När vi nu har ett större förtroende för och en större vana vid att ta emot dessa doser, att leveranserna verkligen fungerar och att leveranskedjan fungerar är rekommendationen från Folkhälsomyndigheten att använda alla doser så snabbt som möjligt. Jag tror att vi därmed kommer att få en snabbt ökande andel vaccinerade också i Sverige.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Övriga frågor. Finns det någonting att komplettera där, statsrådet?

Anf. 76 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Nej, det finns det inte.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Då tackar jag statsrådet för närvaron vid dagens sammanträde. Jag tillönskar en trevlig helg och önskar lycka till vid kommande möten.

2020/21:23
15 januari

Innehållsförteckning

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1

§ 2 Ekonomiska och finansiella frågor

.....	2
Anf. 2 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 3 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	2
Anf. 4 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 5 JAN ERICSON (M)	3
Anf. 6 HAMPUS HAGMAN (KD).....	3
Anf. 7 HELENA BOUVENG (M)	3
Anf. 8 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	3
Anf. 9 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	4
Anf. 11 ANNIKA QARLSSON (C).....	5
Anf. 12 HELENA BOUVENG (M)	5
Anf. 13 HAMPUS HAGMAN (KD).....	5
Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	5
Anf. 15 HELENA BOUVENG (M)	6
Anf. 16 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	6
Anf. 17 ERIC WESTROTH (SD)	6
Anf. 18 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	6
Anf. 19 Statssekreterare MAX ELGER	7
Anf. 20 Departementsrådet ANNA WIDENFALK	7
Anf. 21 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 22 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	7
Anf. 23 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 24 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	7
Anf. 25 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	8
Anf. 26 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	8
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 28 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	8
Anf. 29 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 30 JAN ERICSON (M)	9
Anf. 31 CHARLOTTE QUENSEL (SD)	9
Anf. 32 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 33 CHARLOTTE QUENSEL (SD)	9
Anf. 34 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 35 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	9

Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 37 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	10
Anf. 38 CHARLOTTE QUENSEL (SD)	10
Anf. 39 JAN ERICSON (M)	11
Anf. 40 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	11
Anf. 41 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	11
Anf. 42 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 43 JESSIKA ROSWALL (M).....	12
Anf. 44 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	12
Anf. 45 JESSIKA ROSWALL (M).....	12
Anf. 46 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	12
Anf. 47 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 48 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	12
Anf. 49 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 50 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	13
Anf. 51 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 52 Departementsrådet ANNA WIDENFALK	13
Anf. 53 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 54 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	13
Anf. 55 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 56 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	13

§ 3 Allmänna frågor

.....	14
Anf. 57 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 58 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	14
Anf. 59 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 60 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	15
Anf. 61 JESSIKA ROSWALL (M).....	15
Anf. 62 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	15
Anf. 63 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 64 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	16
Anf. 65 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 66 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	17
Anf. 67 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 68 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	17
Anf. 69 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 70 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	19
Anf. 71 JOHAN HULTBERG (M)	19
Anf. 72 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	20
Anf. 73 ANNIKA QARLSSON (C).....	21
Anf. 74 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	21
Anf. 75 ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 76 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	23

